

Transformarea intelligence-ului în contextul noilor provocări ale secolului al XXI-lea

Dr. Tiberiu TĂNASE
Roxana TUDORANCEA
Academia Națională de Informații

Abstract

The 9/11 events have placed intelligence issues on the forefront of public and international affairs. Intelligence communities are facing a double challenge: on the one hand, the globalization environment, the current context of increased uncertainty and a changed perception of security risks, and, on the other hand, the national debate on this topic and the internal priority of reform promotion. Nowadays, the major reason of worldwide intelligence and security services is that of offering timely and anticipative assessments in order to defend and promote the national interest. The presence of a new type of threats, besides terrorism and organized crime, strains intelligence services to cope with new challenges, in order to provide the political and military decision-makers with the intelligence products needed to counter these threats.

Secolul al XXI-lea este marcat de transformări profunde ale mediului de securitate. Lumea devine tot mai complexă și interdependentă, iar fenomenul globalizării se afirmă tot mai mult ca fiind ireversibil.

Apariția unei economii globale, puternic interconectată, reconfigurează sistemul alianțelor internaționale, accelerează adoptarea tehnologiilor și dă amploare dezvoltării unor noi centre economice; noul mediu oferă noi oportunități dar dezvoltă și semnificative riscuri pentru securitatea internațională.

Instabilitatea regională rezultată în urma răspândirii fundamentalismului religios, migrații masive de populații și competiția pentru resursele naturale, alături și de alți factori, vor fi coordonatele care vor defini noi cerințe pentru serviciile de informații și securitate.

Despre intelligence¹ s-a vorbit, se vorbește și se va vorbi foarte mult de unde și importanța deosebită a dezbaterilor, studiilor și articolelor din acest domeniu pentru securitatea globală, regională și națională.

Dezbaterile survenite în ultimii ani în cele mai reprezentative comunități de intelligence pe marginea schimbărilor realizate și a implementării lor, pe subiecte controversate sau pe tema exclusivă a imaginii intelligence-ului contemporan, au evidențiat că este esențial să se înțeleagă natura și limitările domeniului intelligence – mai concret, ce poate sau nu să facă intelligence-ul. O clarificare și o înțelegere a fenomenului asigură și o prefigurare corespunzătoare a așteptărilor avute de la intelligence ori poate preîntâmpina așa-numitele „eșecuri” de intelligence sau imaginea sceptică asupra evoluției intelligence-ului în ansamblu.²

În acest context, problema *transformării intelligence-ului*³ suscită un interes deosebit din partea specialiștilor / profesioniștilor, atât din punct de vedere al cercetării cât și pentru pregătirea / instruirea și educația de *intelligence*, producând dezbateri interesante și utile în cadrul unor simpozioane, sesiuni de comunicări, mese rotunde.

Prin urmare, transformarea implică schimbări la nivelul doctrinelor, strategiilor și politicilor de intelligence, în vederea adaptării activității de

¹ Conceptul „*intelligence*” este unul dintre conceptele complexe în sensul în care poate fi utilizat din cel puțin trei perspective, și anume: proces, organizație și produs. *Intelligence-ul* din perspectiva procesului – poate reprezenta „ansamblul operațiilor de culegere, filtrare, analiză a datelor și informațiilor și de diseminare a produselor de *intelligence* cu valoare acționabilă pentru a satisface necesitățile unui consumator specific. Mark Lowenthal, *Intelligence: from secret to policy*, Washington DC: Congressional Quarterly Press, 2002.

² În studiile realizate în lumea academică americană această imagine sceptică ar putea fi redată prin ideea că orice tip de îmbunătățiri ar surveni, sunt inevitabile și anumite forme de eșec în procesul de intelligence. Len Scott & R. Gerald. Hughes, „Intelligence in the Twenty-First Century: Change and Continuity or Crisis and Transformation?”, în *Intelligence and National Security*, Vol. 24, No.1, 6-25, February 2009, p. 24.

³ Transformarea reprezintă un proces ce trebuie să răspundă, în primul rând, nevoii de remodelare a naturii schimbătoare a cooperării și colaborării, în contextul unor noi provocări la adresa securității globale, regionale și naționale. A. K. Cebrowski, *Military Transformation: A Strategic Approach*, Office of Force Transformation, Washington DC, în *Defense AT&L*, mai-iunie 2004, p. 8.

informații la provocările actuale, cât și la cele viitoare. Procesul de transformare presupune fixarea contextului și coordonatelor cadrului de analiză: mediul de securitate fluid și tot mai schimbător în fața noilor provocări; acestea sunt generatoare de vulnerabilități, riscuri și amenințări provocate de fenomenul rapidei globalizări. Întregul proces trebuie să aibă în vedere, în primul rând, necesitatea protejării interesului național și funcționarea flexibilă și eficientă a serviciilor de informații în contextul noilor provocări de securitate – criza economică și financiară, pandemiile sau schimbările climaterice, precum și consecințele acestora.

Noile provocări pentru intelligence

Fenomenul de globalizare prezent în toate domeniile, inclusiv în cel al securității, cu efecte pozitive și negative aduce cu sine unele aspecte, aparent contradictorii, esențiale pentru securitatea statelor și comunității internaționale.

Fragmentarea și integrarea, localizarea și internaționalizarea, centralizarea și descentralizarea sunt doar câteva dintre situațiile care pot genera insecuritate. Economia globală, marcată de influența crescândă a unei clase mijlocii, sprijinită de adoptarea rapidă a noilor tehnologii, va redefini parametri sociali și de securitate dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Multe dintre societăți se vor bucura de binefacerile unui astfel de progres, în vreme ce un recul poate apărea din partea celor ale căror așteptări nu se materializează sau care nu au acces la resurse ori tehnologii.⁴

⁴ Se preconizează ca cererea de petrol din Asia să se dubleze până în 2020, în condițiile în care OPEC va conta până în 2025 cu 50% din producția mondială de petrol. Cererea pentru petrolul african va crește și ea, schimbând semnificativ economia unor zone. Activitatea industrială a lumii în dezvoltare va crea importante evaluări ale climatului și securității globale. În regiunea Arctică, așa-numita calotă de gheață s-a redus cu 40% față de anul 1979, creând noi dispute teritoriale. Lipsa de apă potabilă, nontoxică va deveni, de asemenea, un motiv major de îngrijorare. Până în anul 2025, în aproximativ 54 de țări, care găzduiesc aproape jumătate din populația globului, aprovizionarea față de cererea de apă va deveni insuficientă. SUA, *Defense Intelligence Strategy* – martie 2008, la <http://www.defenselink.mil/pubs>.

Problemele referitoare la resurse esențiale pot provoca acțiuni regionale și vor amenința stabilitatea internațională, creând un important domeniu al resurselor asupra cărora profesioniștii din informații vor trebui să se concentreze.

În acest context, problema *resurselor energetice* și a asigurării securității acestora a căpătat noi dimensiuni. Securitatea energetică este o preocupare alimentată de amenințarea terorismului, instabilitatea în unele țări exportatoare, curente naționaliste, teama de conflicte și rivalități pentru resurse, de nevoia fundamentală a țărilor de energie pentru a-și alimenta creșterea economică și în special datorită pieței tot mai concurențiale a petrolului. În același context, se mai poate afirma noua anxietate din cauza incertitudinii existenței unor resurse pentru a satisface cererile energetice în deceniile care vor urma. Astfel, într-o lume în care interdependența sporește, securitatea energetică va depinde mult de modul în care țările își gestionează relațiile dintre ele. Sărăcia extremă și extinsă în mod necontrolat ca urmare a epuizării resurselor sau a utilizării lor ineficiente precum și deficitul de democrație persistent încă în multe state provoacă turbulențe regionale și derapaje cu consecințe imprevizibile. Adâncirea polarizării sociale și economice cu efecte catastrofale între state și regiuni, implicarea insuficientă și acțiunea asimetrică a organizațiilor internaționale, precum și incapacitatea de a se plia fenomenului globalizării ar putea conduce la accentuarea instabilității globale.⁵

Dezvoltarea unor noi structuri de securitate impune întărirea instrumentelor de cooperare regională pentru a reduce sau chiar anula amenințările existente și a le preveni pe cele în curs de apariție. Din această perspectivă, alianțele și înțelegerile regionale vor rămâne trăsături ale politicii

⁵ „Din punct de vedere economic, globalizarea se va realiza într-un ritm mult mai accelerat, având în vedere progresele realizate de instituțiile internaționale numeroase existente și perspectiva dezvoltării lor”. Cristian Băhnăreanu, *Resursele energetice și mediul de securitate la începutul secolului XXI*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2006.

internaționale viitoare, chiar dacă ele se vor adapta noilor circumstanțe.⁶

Profesioniștii din domeniul securității, intelligence și counter-intelligence vor trebui să cumuleze avantajele științifice, educative și comerciale pentru a anihila abilitatea adversarilor de a dobândi și folosi capacități pentru atacurile cibernetice.

Astăzi, globalizarea înseamnă și accelerarea vitezei dezvoltării tehnologice, care va continua din ce în ce mai mult să pătrundă în țările în curs de dezvoltare. În vreme ce pentru multe dintre acestea, procesul oferă noi oportunități, interconectarea prin Internet a sistemelor crește riscul apariției unor atacuri cibernetice împotriva sistemelor de securitate ale statelor și organizațiilor naționale și internaționale.

Dezvoltarea de noi mașini microelectromecanice, descoperirile nanotehnologiei, armele bio, capacitățile superautomatizate și inteligența artificială vor avea aplicabilitate în domeniile securității, intelligence-ului și apărării. Aceste descoperiri, în timp, pot să îmbunătățească sprijinul operațional al serviciilor de informații, al forțelor armate și de securitate, dar ele pot, în același timp, să se constituie în noi amenințări.

O altă provocare pentru serviciile de informații și securitate va fi reprezentată de evoluțiile estimate în privința migrației populației spre zonele urbane: până în anul 2020 două treimi din populația globului vor migra către zonele urbane.

Creșterea masivă a populației și migrația acesteia către zonele urbane vor crea noi cerințe de locuințe, infrastructură, asistență medicală, educație și locuri de muncă.

În același timp, fenomenul va amplifica climatul de nesiguranță din unele regiuni, în țările dezvoltate tendința îmbătrânirii populației va conduce la reducerea populației active, în țările în curs de dezvoltare înregistrându-se, fenomenul opus – de întinerire a populației.⁷

Amenințarea tulburărilor sociale transnaționale reprezintă o altă

⁶ Grigore Alexandrescu, *Amenințări la adresa securității*, București, Editura UNAP, 2004.

⁷ SUA, *Defense Intelligence Strategy* – martie 2008.

provocare pentru multe organizații, implicit pentru cele de *Intelligence*. În multe regiuni, provocările asimetrice influențează modul în care națiunile își configurează forțele de apărare și de securitate, își administrează afacerile interne și își stabilesc alianțele.

Comunitatea internațională este într-un moment de schimbare considerabilă⁸, iar evoluțiile noului context internațional – generate de schimbările politice, economice și sociale cu care se confruntă aceasta –, au dat un impuls puternic *activității de crimă organizată* și au consolidat organizațiile acesteia.⁹

În prezent se poate constata, din evaluările serviciilor de informații, că aceste organizații criminale transnaționale amenință:

- suveranitatea națională și autoritatea statelor;
- valorile democratice și instituțiile publice;
- economiile naționale, care au devenit o amenințare globală la adresa securității internaționale.

Crima organizată reprezintă un element deosebit de important în logistica terorismului, care prin amploarea evoluției sale a atins cote îngrijorătoare, alarmante chiar, mai ales în acest început de secol și de mileniu.

Existența acestor tipuri de amenințări prezentate anterior impune adaptarea serviciilor de informații la noile provocări, astfel încât serviciile / agențiile de *intelligence* să fie capabile să furnizeze factorilor de decizie politică și militară informațiile necesare luării deciziilor corespunzătoare.

Creșterea importanței actorilor de securitate nonstatali este identificată, de asemenea, între amenințările asimetrice ale secolului

⁸ Ibidem. Putem menționa în acest sens: dezvoltarea economică și militară a Chinei (PIB-ul Chinei, cu o creștere estimată la 8% pe an, este așteptat a fi al doilea după cel al SUA), revitalizarea forței militare rusești (cheltuielile pentru apărare din perioada 2001-2007 s-au mărit de patru ori, existând declarații cu privire la intenția de a fi înlocuite 45% din echipamentele militare până în anul 2015) sunt factorii predominanți ai marilor actori statali din ultimele decenii. Lărgirea Uniunii Europene la 27 de țări membre poate oferi prilejul ascensiunii unei importante și noi identități strategice regionale.

⁹ Emil Hedeșiu, *Evoluții legate de fenomenul crimei organizate transfrontaliere în spațiul țărilor uniunii europene*, pp. 295-310.

al XXI-lea. Aceste acțiuni se pot concretiza în amenințări brutale sau amenințări nonviolente din partea unor organizații nonstatale, cu nivel tehnologic scăzut, precum și amenințări mixte, din partea unor organizații nonstatale, cu nivel tehnologic ridicat.¹⁰

Direcțiile de acțiune în transformarea serviciilor de informații

Una dintre rațiunile existenței serviciilor de informații și securitate – *servicii de intelligence* – din întreaga lume este aceea de a pune la dispoziția decidenților politici, evaluări obiective, oportune și anticipative, care să constituie un instrument de clarificare și optimizare a deciziei politice în sensul apărării și promovării intereselor naționale.

Transformarea serviciilor de informații, recunoscute pentru tendințele conservatoare determinate și de asigurarea unei stabilități de funcționare a sistemelor, a fost impusă de motive diferite, precum: caracterul transnațional al noilor amenințări¹¹, presiunile unor factori politici care au adus în discuție statu-quo-ul serviciilor de informații, în noile condiții ale mediului politic și dezvoltării noilor tehnologii informaționale¹², aspect care a determinat și impulsionează diversificarea și specializarea serviciilor de informații.

Amplificarea amenințărilor, impune luarea unor măsuri preventive, motiv pentru care o entitate statală are nevoie de informații, care să-i

¹⁰ Amenințări violente care, în general, nu vin din partea unui stat, ci din partea bandelor de teroriști și de crimă organizată transnațională. Indicii privind o astfel de amenințare sunt extrem de dificil de detectat în absența unei rețele umane de informații, infiltrată în asemenea medii. Amenințarea este aleatorie, are obiective militare evidente și vizează populația și prosperitatea statelor. Amenințările mixte cu un potențial tehnic scăzut sunt generate de probleme nerezolvate în timp și de necesități legitime ale unor largi grupuri de populație care intră în confruntări cu state sau cu alte grupuri de populație, cauza fiind, în esență, hrană și apă. Pentru a face față unor astfel de amenințări este nevoie de personal pregătit, provenind din culturi diferite și de traducători pentru limbile acelor grupuri. Ultimul tip de amenințări este cel mai complex, putându-se identifica anumite capacități sponsorizate deliberat de state pentru a lovi în infrastructura statelor considerate inamice, iar pe de altă parte, sunt utilizate mijloace utile în vederea desfășurării spionajului economic. *Defense Intelligence Strategy*, martie, 2008 la <http://www.defenselink.mil/pubs>.

¹¹ *Raport* prezentat de către directorul CIA la 28 ianuarie 1998 în fața Comitetului pentru Informații al Senatului.

¹² Parlamentul European, *Evaluarea Opțiunilor științifice și tehnologice*, aprilie, 1999, pp. 18-20.

permită luarea unor decizii bine documentate. Astfel, existența unei susținute activități de informații („*intelligence*”) este vitală pentru securitatea țării, mai ales în condițiile în care forțele armate, în accepțiunea clasică, se reduc. Unii analiști apreciază structurile de *intelligence* ca formând a patra categorie de forțe armate, alături de cele terestre, aeriene și navale.¹³

Intelligence-ul este necesar pentru descoperirea intențiilor agresive ale unui adversar și în definirea acestora, cum ar fi o agresiune indirectă sau pregătirea pentru următorul pas în intensificarea amenințării. Cu alte cuvinte, este nevoie de *intelligence* eficace pentru a preveni amenințările.

În aceste condiții, una dintre direcțiile de acțiune în transformarea serviciilor de *intelligence* s-a concretizat în *eforturile statelor de a perfecționa și lărgi cadrul legal de organizare* și funcționare a acestor structuri și de a le asigura suportul financiar pentru o funcționare mai eficientă. Acest efort reformativ s-a intensificat și s-a concretizat în adoptarea de *reglementări, politici de securitate, strategii și planuri de acțiune*.

La rândul lor, *serviciile / agențiile de intelligence*, au elaborat, adoptat și implementat o serie de măsuri care să asigure eficiență și adaptarea structurilor, metodelor și mijloacelor, în funcție de noua configurație a amenințărilor. În interiorul comunităților de *intelligence*, procesul de reformă a angrenat proceduri de management specifice și a făcut apel la resurse bugetare consistente și la alocarea lor eficientă.¹⁴

O importantă direcție de acțiune s-a concretizat prin apariția unor noi structuri care să faciliteze procesul de centralizare și coordonare a comunităților de informații.

Reforme structurale, efective, de sus în jos, au reprezentat un prim pas către îmbunătățirea calității *intelligence-ului*, atât timp cât a fost depășit pericolul de a vedea restructurarea agențiilor ca pe un remediu universal, ca soluția la problemele din *intelligence*.

¹³ Ionel Bucuroiu, *Serviciile de informații În secolul XXI și problemele de securitate* în *Pulsul geostrategic*, nr. 30, iunie 2008, Brașov.

¹⁴ *The Changing Face of Intelligence: NATO Advanced Research Workshop – Report*, The Pluscarden Programme for the Study of Global Terrorism and Intelligence, St Antony's College, Oxford: 9-10 December 2005.

La nivelul comunităților de *intelligence* s-a impus necesitatea existenței unor structuri centralizate. În acest proces pot fi realizate formule comparative între comunități, axate pe cadrul general istoric, evoluția comunităților în directă legătură cu amenințările la care au fost supuse, cu mențiunea că diverse state au răspuns în moduri diferite la același tip de amenințări; cazul comunității americane de *intelligence* servește ca model, dar este și unul de extremă complexitate.¹⁵

Fără îndoială că acest *proces de transformare structurală* a fost unul complex și anevoios, supus dezbaterii publice și nelipsit de contestări; au exprimat opinii exprimate de așa-zii „sceptici”, prin care se afirmă neîncrederea în acest tip de schimbări, considerându-se că noile structuri create ar face să crească și mai mult complexitatea birocratică.¹⁶

O *direcție de acțiune prioritară a urmărit dezvoltarea capabilităților de culegere de informații*, înnoirea mijloacelor și a metodelor de culegere a datelor, precum și a tehnicilor de operare cu echipamentele deținute de serviciile de informații și de securitate.

În contextul actual, reprezentat de tehnologiile avansate, nu a fost neglijat aspectul obținerii de informații prin surse umane. Factorii de decizie au nevoie, mai mult ca oricând, de accesul la mecanismele subtile ale

¹⁵ În SUA acest fenomen a reprezentat „o lecție timpuriu învățată după 9/11 „a necesității”; Legea privind reforma serviciilor de informații și prevenirii / combaterii terorismului din 2004 (IRTPA) a instituit două structuri organizatorice esențiale comunității de informații actuale: funcția de Director al Serviciilor Naționale de Informații (*Director of National Intelligence*) – funcție de coordonare a agențiilor americane de informații și Biroul Directorului Serviciilor Naționale de Informații (ODNI), căruia îi era conferită capacitatea de realizare a viitorului proces reformativ; pe același plan se poate situa și constituirea ulterioară a Department of Homeland Security (DHS). Len Scott & R.Gerald. Hughes, art. cit, pp. 9-11.

¹⁶ S-a mers până la a se identifica o așa-numită „predispoziție” prezentă în comunitatea contemporană de *intelligence* americană, și anume, aceea de a răspunde „eșecurilor de *intelligence*” cu reforme. Ibidem, p. 11, apud Richard C. Betts, *Fixing Intelligence, Foreign Affairs*, 81/1, (Jan. – Feb. 2002), pp. 43-59. Reformerii americani s-au axat, potrivit acestei opinii, pe principiul „fixing the machine”. Schimbări au fost implementate și în Marea Britanie, ele au avut însă o amploare mult mai redusă; au reținut atenția apariția *Joint Terrorism Analysis Centre*, găzduit de Security Service (MI5) și prin instituirea unei structuri noi *Professional Head of Intelligence Analysis*, apud Peter Hennessy, *From Secret State to Protective State*, în *The New Protective State: Government, Intelligence and Terrorism* (London: Continuum Books 2007), pp. 1-41.

politicii internaționale, respectiv, să cunoască convingerile, procesele de gândire, intențiile, vulnerabilitățile adversarilor politici, iar aceste date sunt mai nuanțat culese de sursele umane; faptul că în războiul drogurilor și terorism, tehnologia de spionaj nu este încă suficient de bine adecvată a resuscitat interesul pentru HUMINT; elementul uman s-a dovedit precumpănitor pentru funcționarea oricărui serviciu de informații atât în domeniul informațiilor, cât și al unor operațiuni speciale, având costuri incomparabil mai mici decât cele alocate mijloacelor electronice.

Pornind de la această tendință se poate identifica o altă direcție urmată în procesul de transformare la nivelul comunităților de *intelligence*, aceea de a *îmbunătăți calitatea și activitatea resurselor umane* ¹⁷.

Acest fapt a presupus o focalizare a atenției pe atitudini și pe planul individual în interiorul agențiilor de intelligence, prin îmbunătățirea recrutării și pregătirii personalului care să participe ca un întreg la crearea unei culturi de încredere, integritate, păstrarea tradițiilor, combinată cu identificarea capacității de a gândi creativ. ¹⁸

O direcție bine definită a transformării din *Intelligence* este reprezentată de trinomul *cooperare – conlucrare – colaborare* ¹⁹, care exprimă modalități concrete prin care serviciile de informații și securitate acționează în vederea realizării unor obiective comune prin încheierea acordurilor bilaterale și multilaterale, elaborarea unor instrumente regionale și internaționale care să prevadă măsuri eficiente, imediate și de perspectivă pentru combaterea amenințărilor globale.

Necesitatea cooperării în domeniul serviciilor de informații a fost reliefată o dată în plus de conștientizarea faptului că nicio agenție de informații nu poate face față de una singură acțiunilor organizațiilor

¹⁷ Astfel, Noua strategie franceză urmărește *îmbunătățirea procedurilor de promovare în carieră, recrutarea de noi specialiști* (ingineri, lingviști, informaticieni), precum și recompensarea angajaților preocupați de perfecționarea profesională, dar și crearea unor noi structuri cu responsabilități în domeniul educației de *intelligence*, printre care și o *Academie de Informații*, http://www.premier-ministre.gouv.fr/IMG/pdf/livre_blanc_tome1_lartie2.pdf.

¹⁸ *The Changing Face of Intelligence: NATO Advanced Research Workshop – Report.*

¹⁹ *Vezi Doctrina Națională a Informațiilor pentru Securitate*, adoptată în Ședința Consiliului Suprem de Apărare din 23 iunie 2004, p. 19.

teroriste și exploziei mondiale informaționale, deoarece fluxul de informații din toate domeniile a determinat crearea unei liste impresionante de nevoi în domeniul culegerii de informații. Astfel, a devenit tot mai necesară stabilirea unor *mecanisme eficiente de gestionare și evaluare colectivă a informațiilor*.

Cooperarea în domeniul intelligence-ului impune o etapă nouă în conlucrarea dintre serviciile de informații: deplasarea centrului de greutate dinspre schimbul de informații cu caracter de generalitate spre cooperarea pe cazuri și acțiuni punctuale, ca modalitate de valorificare optimă a potențialului oferit de partenerii implicați.

Într-o asemenea logică, apare necesară identificarea celor mai bune modalități de utilizare și direcționare a resurselor umane, logistice și financiare de care dispune comunitatea informativă, în vederea preîntâmpinării unor derapaje nedorite.

Una dintre cele mai vizibile și semnificative schimbări din ultimii ani a survenit în relațiile bilaterale și multilaterale dintre *intelligence* și serviciile de securitate. Acest fapt a făcut posibilă apariția unor noi oportunități, dar în egală măsură și apariția unui număr mai mare de provocări de înfruntat. Rolul și natura colaborării *intelligence* în contextul globalizării (incluzând, totodată, și sugestia că însuși domeniul *intelligence* s-a globalizat) reprezintă în perioada actuală una dintre „moștenirile” momentului 9/11.

Legăturile multilaterale tradiționale au fost intensificate, în mod deosebit în lupta împotriva terorismului. Relațiile speciale, de genul SUA – Marea Britanie sau SUA – Israel s-au intensificat și s-au pus bazele unor parteneriate speciale (de exemplu: SUA – Australia).

Efortul comun al țărilor, guvernelor, organizațiilor internaționale și serviciilor de informații s-a concentrat pe acțiuni de cooperare în vederea unei abordări coordonate, de transmitere reciprocă a informațiilor.²⁰

Mediul internațional de securitate este deosebit de fluid și dinamic

²⁰ Astfel, dintre obiectivele urmărite de *US Intelligence Community*, cu precădere menționăm constituirea unei forțe integrate de informații, care să soluționeze amenințările la adresa țării, cu respectarea legilor americane, a dreptului la intimitate și a libertăților civile, *Strategia Națională de Informații* – Transformare prin integrare și inovație, octombrie 2005.

caracterizat de complexitate, reprezentând evoluția de ansamblu a cadrului politic și economic rezultat în urma evoluției internaționale din ultimele decenii ale acestui secol. Forțele implicate, complexe și puternic interrelaționate, vor transforma societățile și vor redimensiona prioritățile, strategiile și metodele domeniului informații necesare pentru a întâmpina cerințele unice ale dinamicii secolului al XXI-lea.

Provocările actuale din mediul de securitate ca și altele noi ce vor urma în întreaga lume vor schimba peisajul geopolitic pe care profesioniștii din domeniul informațiilor îl analizează în mod curent.

Această accelerare fără precedent a schimbărilor și adâncire a decalajului dintre cei dintâi și cei din urmă poate amenința fragila guvernare a instituțiilor. Confrunțați cu acest cadru asimetric și dinamic, profesioniștii din domeniul informațiilor vor fi chemați să evalueze mediul de securitate marcat de competiția regională, economică, a resurselor, dar și de cea ideologică.

În acest sens va fi necesar să se adopte măsuri mai radicale pentru a putea transforma serviciile de informații în câteva direcții esențiale:

- modificarea mai rapidă a cadrului legal și nu *post factum* în urma unei agresiuni;
- *explorarea conceptelor, strategiilor, politicilor și tehnologiilor de intelligence* pentru a răspunde cerințelor beneficiarilor și amenințărilor concertate;
- integrarea strategiilor din domeniul securității naționale;
- accelerarea formelor de cooperare interagenții / servicii și între state; eficientizarea activității tuturor serviciilor și capabilităților lor puse la dispoziție prin și de comunitățile de informații pentru a satisface necesarul „schimbător” al utilizatorilor de informații pentru securitate. Aceasta va însemna o abordare planificată a transferului de cunoștințe, *asigurându-se o continuitate* a seturilor de date formale și informale, care nu vor fi pierdute odată cu plecarea unor angajați și venirea altora.